

צופיה' כעסתי עליו נורא. ובדיוק היכרתי בחור אחר בשם יוסי, שאמר לי שהוא רוצה שאני אישן אצלו. לא היה לי איפה ללכת, אז נשארתי אצלו חודש. הוא רצה שאלך לעבוד, אבל אני פחדתי מהמישטר, וברחתי ממנו. חזרתי הביתה, ואבא שלי החזיר אותי למוסד."

## בריחה

### לתוך הלילה

הפעם היא השתדלה להיות בסדר. עד שיום אחד, כשחזרה מביקורי-בית, התפתחה לאחד מבחוריה של יבנה הסמוך כה, האורבים לכנות צופיה בדרך למורסד. עד שיצאה מחדרו, היתה השעה מאוחרת. היא פחדה לחזור למוסד. החליטה לברוח. הפעם, היתה דרכה אל חדריהם של גברים שונים, אל הסמים ואל חייה-הלילה. קצרה יותר.

תפסו אותה, החזירו אותה למוסד. כעבור זמן קצר, היא ברחת שוב: "עצמתי טרמפ ונסעתי לאילת. היו שם שני בחורים שלקחו אותי. ישנו בבית-מלון. אחד מהם רצה לשכב איתי. אז ברחתי ממנו. ישבתי שם על סלע, ואמרתי לעצמי: 'מה יוצא לי מכל זה?' בסוף אני אהיה זונה, ואף גבר לא ירצה להסתכל עלי." עכשיו, כאשר תצא מהמוסד, היא מקווה להתגייס לצה"ל. שם יש אנשים אחרים. שם תכיר חברה אחרת.

המדריכים מגיבים בספקנות. נסיונם הוריה, כי קשה מאוד להסתמך על הכוונות הטובות של בנות צופיה.

## הפסקה

### כל היום

כנגד פיתוייו של הרחוב, כנגד הרעל שכבר נמהל בדמן של הבנות הצעירות — מעמיד צופיה את בית-הספר שלו, את החוגים, ואת צוות העובדים. בבוקר הראשון שלי, בביקורי בן השבוע בצופיה, סרתי לבית-הספר. שתי הכיתות היו ריקות. הנערות שכבו על הדשא, התחממו בשמש. המורות ישבו בחדר המורים. רק בחדר הקונפסציה עסקו כמה בנות בתפירה. "עכשיו הפסקה", הסבירו לי.

חיכיתי איתן לתחילת השיעור. חצי שעה חלפה. המורה לקונפסציה התחילה לכנס את תלמידותיה. שיפרה, אחת הבנות, הלכה לנקות את הכיתות. המורה נשארה ביחד המורים, כשאתה שתי בנות. אחת מהן היתה שקועה בקריאת סינרומן. הי שנייה שיחקה במישחק לימודי.

שאר הבנות — להוציא את עובדות המטבח והמחסן, שאינן לומדות כלל — המשיכו ליהנות מקרינת החמה. אף אחת לא התרגשה, כשעל התפרצה לפתע בי קללות על המוסד ועל המדריכים, קרעה את חולצתה, והשתרעה על הרצפה, מת' ייסחת.

גם אורה בכתה כל אותו בוקר. היא קמה עם כאבי-שיניים, וכל הלחי השמאלית שלה היתה נפוחה. נתנו לה אמנם כדור רייהרגעה, אבל הכאבים נמשכו. היא עזרה את שטח בית-הספר, חיפשה את אסתר כהן, העובדת הסוציאלית. אסתר היתה



## הזורעות בדאעה

שיעור חקלאות, המתקיים אחת בשבוע. לצורך זה יש במוסד מדריך חקלאי. במסגרת שיעורי החקלאות מטפלות הבנות בגן-הירוק ובשני הכבשים שבמוסד. הבנות מתייחסות לשיעור כמו לשאר השיעורים — באדישות, כאל דבר שמוכרחים לעשותו.

הוא בדרך-כלל קל הרבה יותר מאשר בי שנים קודמות. בעקבות המגמה החדשה למנוע את הידרדרות הקטניות בשלבים מוקדמים, ישנן היום בצופיה בנות שעבדי רתן היחידה היא בריחה מהבית ושוטטות ברחוב.

שיחה על סרט קולנוע, ובקבוצה ב' בטיול סביב הפרדסים המקיפים את המוסד.

### באתי בשינאה

### ונשארתי בשינאה

"ני לא יודעת מה בדיוק רוצים ממני פה." אומרת שיפרה עדינת הפנים, שחיכה השקט אינו מגלה את רוחה הסוערת. חבלי הקליטה שלה בצופיה היו קשים במיוחד, התבטאו באינספור נסיונות בריחה — ואפילו בכמה נסיונות הצתה, שבעקבותיהם הוכנסה לכלא-הנשים נווה-הירצה.

שיפרה היא אחת הגזעיות של המוסד.

בת שנשלחה לרוקן פח אשפה, ניצלה את ההזדמנות, לא חזרה.

"אף פעם לא היה בביתן מצב כזה." הודו המדריכים. "זה מה שקורה כששולחים למקום, שהכי קשה לעבוד בו מדי ימים מהחילים."

## עובדה

### עצובה

זהו, אכן אחת הבעיות הכאובות של צופיה: התקן מאפשר אומנם העסקתם של 11 מדריכים — אבל במוסד עובדים רק שישה. מתוכם ארבעה בוגרי המוסד רשה החינוכית בירושלים, השאר חסרי כל הכשרה. מתוך שלוש העובדות הסוציאליות, רק אחת היא בוגרת בית-הספר ל-עבודה סוציאלית. השתיים האחרות הן אמנם אקדמאיות, אבל בתחומים אחרים.

בכל המוסד אין אפילו פסיכולוג אחד. הפסיכיאטר — חידוש שהונהג רק לאחר רונה, בגלל של היה בשבילו תקן עד עכשיו — מגיע פעם בשבוע, והצוות מרדה שקשה לו לעשות הרבה, בפעם הבאה דדה הזאת.

המורות הן אמנם מוסמכות, אבל חסרות כל הכשרה בחינוך מיוחד.

"זה אולי עצוב, אבל עובדה." קובע פסיכולוג המקורב לנושא, "מדינת ישראל לא מוצאת לנכון להקדיש לבנות אלה מאמצים שייאפשרו את הצלתן: שיאפשרו לשקם אותן, לעקוב אחריהן, אחרי צאתם מהמוסד, לעזור להן בטיפול פסיכיאטרי, בקיצור — לנסות לשלוף אותן מתוך הי בוך שלתוכן הן שקעו — לעיתים, אך ורק בגלל נסיבות חייהן.

בצופיה, מעניקה להן המדינה אך ורק אתגרת קלה, שהות לעצור לרגע ולשאוף אוויר, במרוצת הנואשת במורד ההר.

והבנות כמוכן מרגישות זאת. הן אינן מטומטמות. הן יודעות בדיוק מה מעניקה להן צופיה — ויותר מכך, מה אין מעניקה להן צופיה.

והן מגיבות בהתאם: באדישות, בלא-איכפתיות, בידיעה שמכאן לא תצמח להן הישועה."

## שריקות

### מבחוץ

מי שזוכה לשבתים מפי כל הוא ניסים השומר המסור, לזכותו ולרבות שיתוף-הפעולה של משטרת רחובות, זקפים הכל את העובדה, שבזמן האחרון התמעט מיספר הסרטורים — וסתם (המשך בעמוד 34)

## מכות

### על הראש

בשעות הערב, הייתי יורדת לביתן. מן החדרים בקעו צעקות קבוצת הגע'רות שנכלאו שם. במקרה המסויים הזה — על המכות שקיבלה אחת המדריכות מידיתן.

# כתבת „העולם הזה" יונית מנור מעשיכה לדוח על חייה ב„צופיה"

גם רינה היתה שם — בגלל שהתחצפה למדריך. "קיבלתי מכות על הראש", בכתה. "אפילו שהם יודעים שהראש שלי לא בסדר." התמרמרותה הגבירה את תוקפנותה, והיא הוכנסה לשעה לתאי-המעצר. חדר קטן עם מיטה בלבד. רינה משתוללת עוד יותר.

כאשר יצאה, צבעה את פניה בשלל צבעים, איימה במטאטא על כל מדריך שיתקרב אליה.

המקור לאוירה העכורה, בשבוע ביקור רי, היה דווקא הצוות: המדריכים האשימו את המנהל. המנהל האשים אותם ב-חזרה בהתנהגות בריונית.

הנערות היו נייטרליות. יום אחד היו משמיצות את המנהל, למחרת, את המדריך כים.

התוצאה: עלה מיספר הבריחות מהמורסד. בנות שיצאו לביקורי-בית, לא חזרו.

סגורה בתוך עצמה, לעולם לא תתפקד על מדריך, לא תבקש תשומת-לב. רק הכדורים שמספק לה הרופא מצליחים להרגיע במידת-מה את גופה הרעב לסמים. "שאני איגמל מסמים? אז מה זה קשור להתנהגות? שלחו אותי לבית-הספור אחרי שברחתי. על זה אני אף פעם לא אסלח להם. עד שהגעתי לפה, אף פעם לא ידעתי מה זה בית-מעצר או בית-ספור."

"כשחזרתי מנווה-הירצה, הייתי במצב מופת. לא היו לי סמים, את כל העצבים שלי הייתי מורידה על הבנות. רק מי שלא טוב לה בחוץ, שאין לה הורים טובים אין שאין לה מה לאכול, אוהבת את המוסד.

"אני נכנסתי לפה ברגל שמאל. באתי בשינאה, ונשארתי בשינאה. לא נקלטת. אני אוהבת להיות חופשיה. את המדריך כים אני רואה כמו שוטרים, או איך שאני אתקשר אליהם?" החומר האנושי המגיע כיום לצופיה

עסוקה עכשיו בשיחה עם הוריה של אחת הבנות.

אורה עמדה וחיכתה. מגבת מלוכלכת עזרה טפת את פניה, הדמעות יורדות מעיניה ללא הפוגה, עמדה וחיכתה.

הבוקר נמשך, את הבנות הנמצאות בבית-הספר אפשר לספור על יד אחת. בחדר הטבע עומדים כמה פוחלצים ומעי לים אבק.

אחרי-צהריים. בשעה זו צריך היה להתקיים החוג לצורפות. אבל מדריך החוג עסוק בשיחה עם המנהל. הבנות מתפזרות לחדריהן.

לקראת חמש, הן החלו עולות למועדון. מתיישבות סביב השולחן הארוך, צוחקות, מפספסות. אין זכר למדריך. ביום השני בשבוע, הן כותבות מכתבים, או רוקדות לצלילי הפטיפון.

רק ביום האחרון לשהותי במוסד, הגיע מדריך לפעולה שהסתכמה, בקבוצה ג', ב-



## הבילוי

יעל (מימין) ודליה ב-טובה, בשעות הצהריים, הבנות של „צופיה" אוהבות להיות כנס למטבח כל פעם שהן עוברות לידו.